

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

21 січня 2019 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 56/вс-19

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі:

головуючого - Козьякова С.Ю.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Василенка А.В., Весельської Т.Ф., Гладія С.В., Заріцької А.О., Козлова А.Г., Лукаша Т.В., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Тітова Ю.Г., Устименко В.Є., Шиловой Т.С., Щотки С.О.,

Громадська рада міжнародних експертів у складі:

Голови - сера Е. Хупера,

членів ГРМЕ: Аурелійуса Гутаускаса, Флемінга Денкера, Теда Зажечни, Мір'яни Лазарової-Трайковської, Лорни Харріс,

розглянувши на спеціальному спільному засіданні питання про відповідність кандидата на посаду судді Вищого антикорупційного суду Білоус Інни Олександрівни критеріям, передбаченим частиною четвертою статті 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд»,

встановили:

Рішенням Комісії від 02 серпня 2018 року № 186/зп-18 оголошено конкурс на зайняття 39 вакантних посад суддів Вищого антикорупційного суду, з яких 27 посад суддів до Вищого антикорупційного суду та 12 посад суддів до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду.

Білоус І.О. 10 вересня 2018 року звернулася до Комісії із заявою про допуск до участі у конкурсі на зайняття вакантної посади судді Вищого антикорупційного суду та проведення стосовно неї кваліфікаційного оцінювання для підтвердження здатності здійснювати правосуддя у відповідному суді як особа, яка відповідає вимогам пункту 1 частини другої статті 7 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд», тобто має стаж роботи на посаді судді не менше п'яти років.

Комісією 03 жовтня 2018 року ухвалено рішення № 63/вс-18, зокрема, про допуск Білоус І.О. до проходження кваліфікаційного оцінювання для участі в конкурсі на зайняття вакантних посад суддів Вищого антикорупційного суду.

Рішенням Комісії від 27 грудня 2018 року № 325/зп-18 затверджено результати складеного іспиту під час кваліфікаційного оцінювання в межах конкурсу на зайняття 27 вакантних посад суддів Вищого антикорупційного суду, згідно з якими Білоус І.О. отримала 146,5 бала. Відповідно до цього рішення Білоус І.О. допущено до другого етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досьє та проведення співбесіди» в межах оголошеного 02 серпня 2018 року конкурсу до Вищого антикорупційного суду.

Згідно з вимогами частини першої статті 9 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» рішенням Комісії від 06 листопада 2018 року № 249/зп-18 призначено 6 членів Громадської ради міжнародних експертів (далі - ГРМЕ, Рада).

Відповідно до статті 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» та підпункту 4.11.5 пункту 4.11 розділу IV Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженого рішенням Комісії від 13 жовтня 2016 року № 81/зп-16 (далі - Регламент), ГРМЕ ініційовано розгляд питання відповідності кандидата на посаду судді Білоус І.О. критеріям, визначеним частиною четвертою статті 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд», на спеціальному спільному засіданні шляхом подання до Комісії відповідного повідомлення, яке містить, зокрема, інформаційну записку про кандидата.

В інформаційній записці ГРМЕ наведено обставини, які, на думку ГРМЕ, викликають обґрунтований сумнів щодо відповідності кандидата критеріям, передбаченим частиною четвертою статті 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд», а саме:

- неналежне заповнення декларацій про майно, доходи, витрати фінансового характеру, а саме зазначення кандидатом у декларації за 2015 рік і в подальших роках інформацію щодо вартості автомобіля як «невідомо», хоча в декларації про майно, доходи, витрати фінансового характеру за 2014 рік вказано вартість автомобіля - 123000 гривень;

- неналежне заповнення декларацій родинних зв'язків за 2012 - 2016 роки та 2013 - 2017 роки, а саме кандидатом Білоус І.О. не підтверджено, що вона має родичів, які займають посади, перераховані у статті 61 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», однак її чоловік Білоус Р.Т. працював і продовжує працювати у правоохоронних органах дільничним офіцером поліції;

- ухвалення колегією суддів за участі кандидата рішення від 10 грудня 2013 року щодо обмеження права на мирні зібрання шляхом заборони їх проведення за місцем розташування державних установ.

Стосовно наведених в інформаційній записці обставин Білоус І.О. надано усні та письмові пояснення, підтверджувальні документи.

Зокрема, Білоус І.О. пояснила, що в лютому 2014 року на неї було зареєстровано автомобіль Mitsubishi Outlander 2008 року випуску. В декларації про майно, доходи, витрати фінансового характеру за 2014 рік суддею вказано вартість автомобіля 123100 гривень, що відповідало на той час його ринковій вартості. Надалі вартість автомобіля не вказувалась, оскільки документ, який підтверджує його вартість, не зберігся. Таку відмітку вона проставляла у зв'язку з відсутністю первинного документа, що підтверджує вартість його придбання, а довільне визначення поточної вартості автомобіля без достатніх підстав є, на її думку, неправомірним. Відповідне майно належним чином відображалось у деклараціях протягом усього періоду володіння. Доказом прозорості її дій з майном і грошовими коштами та відсутності з її боку будь-яких умисних дій щодо приховування вартості

автомобіля суддя вважає і подання нею 19 жовтня 2018 року повідомлення про суттєві зміни в майновому стані у зв'язку з відчуженням автомобіля.

Кандидат Білоус І.О. також зазначила, що не вказала колишнього чоловіка Білоуса Р.Т. в декларації родинних зв'язків з огляду на те, що вони з ним тривалий час не підтримують фактичних дружніх стосунків, спільно не проживають, спільного господарства не ведуть, що підтверджується рішенням Тернопільського міськрайонного суду від 07 квітня 2017 року. Будь-який потенційний або реальний конфлікт інтересів у розумінні Закону України «Про запобігання корупції» між ними був відсутній, оскільки в період з 2013 по 2019 рік колишній чоловік з позовами до Тернопільського окружного адміністративного суду не звертався та як учасник справи не виступав. У періоди з 24 грудня 2011 року по 26 грудня 2013 року та з 23 травня 2015 року по 23 серпня 2018 року він перебував у тривалому закордонному відрядженні, що підтверджується відповідними довідками. Білоус І.О. просила також врахувати, що декларацію родинних зв'язків за 2012 - 2016 роки вона заповнювала на робочому місці 24 січня 2017 року. Того ж дня у неї різко погіршилося самопочуття ІНФОРМАЦІЯ_1.

Стосовно участі в ухваленні рішення про обмеження права на мирні зібрання Білоус І.О. зазначила, що, розглядаючи категорію справ, що пов'язані з обмеженням права на мирні зібрання, суд (суддя) бере на себе відповідальність за наслідки такого зібрання, зокрема негативні, які можуть настати у разі, якщо не обмеження права на мирні зібрання не будуть обмежені у вигляді ушкодження здоров'я, загибелі людей, знищення майна тощо як учасників акцій, так і осіб, які не брали участі у таких масових зібраннях.

Починаючи з грудня 2013 року, в місті Тернополі розпочалося пікетування та блокування мітингувальниками приміщень (будівель) державних установ, зокрема, Тернопільської обласної державної адміністрації, внаслідок чого працівники цієї установи та інших організацій, розташовані у вказаній будівлі (Тернопільська обласна рада, Тернопільська обласна державна виконавча служба, Головне управління Держгеокадастру у Тернопільській області, Відділ у справах преси та інформації головного управління з питань внутрішньої політики, національностей, релігій, преси та інформації, Відділення поштового зв'язку № 21, Тернопільський обласний відділ фонду соціального захисту інвалідів, тощо), а також відвідувачі не змогли потрапити до приміщень установ та організацій міста.

Прокуратурою області було зареєстровано кримінальні провадження за статтею 341 Кримінального кодексу України «Захоплення адміністративних будівель».

У справі № 819/3052/13-а суд встановлював таке обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання, яке було б пропорційним до можливих негативних наслідків, оскільки до участі в акціях могли долучатися інші громадяни, враховуючи реальні наміри про проведення у цей самий час контрзібрань (акція Тернопільського міського комітету Комуністичної партії України на підтримку вступу України до Митного союзу) та з метою ненадання переваг у проведенні мирних зібрань жодним політичним силам.

Стосовно визначення обмеження реалізації права на мирні зібрання на строк з 10 грудня 2013 року по 07 січня 2014 року суд, як зазначила Білоус І.О., виходив з того, що проведення всіх зібрань, протестів, мітингів, пікетувань ініціювалось його організаторами та учасниками як безстрокове, а в окремих випадках

проводились стихійні масові зібрання без належного повідомлення органів державної виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування.

У резолютивній частині рішення вказано про обмеження права на мирні зібрання за місцезнаходженням державних установ та на прилеглий до них території. Під час застосування саме цих термінів суд враховував їх правову визначеність (стаття 93 Цивільного кодексу України щодо місцезнаходження юридичної особи та визначення терміну прилеглої території згідно з постановою Кабінету Міністрів України «Про Правила дорожнього руху» від 10 жовтня 2001 року № 1306).

Застосовуючи обмеження права громадян на мирні зібрання лише в частині місця їх проведення, а саме за місцезнаходженням державних установ та на прилеглий до них території, суд мав на меті недопущення загрози здоров'ю населення, вчинення кримінального правопорушення, відповідальність за яке передбачена статтею 341 Кримінального кодексу України та недопущення порушення інтересів національної безпеки і громадського порядку.

Кандидат Білоус І.О. зазначила, що, як свідчить перебіг подій часу, на який судом було застосовано відповідні обмеження, громадяни безперешкодно реалізовували право на проведення мирних зібрань з урахуванням установлених обмежень та без порушення нормального функціонування органів державної влади, повноваження яких направлені на захист громадян та національної безпеки держави, тобто гарантоване Конституцією України право мирно збиратися та вільно висловлювати свої політичні погляди фактично не було порушено.

Крім того, кандидат Білоус І.О. просила звернути увагу на те, що спеціальний закон, який би врегулював порядок проведення таких заходів, строків інформування про них, місце і час їх проведення тощо, а також обмеження щодо реалізації цього права до цього часу в Україні не прийнято.

Про необхідність ухвалення такого закону ще у 2001 році зазначав Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 19 квітня 2001 року № 4-рп/2001 у справі за конституційним поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положення частини першої статті 39 Конституції України про завчасне сповіщення органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування про проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій (справа щодо завчасного сповіщення про мирні зібрання).

Надалі Рекомендацією № 97.123 в межах Універсального періодичного огляду ООН Україні було запропоновано реалізувати законодавство щодо права на свободу зібрань відповідно до стандартів статті 21 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права.

Європейський суд з прав людини в Рішенні від 11 квітня 2013 року у справі «Веренцов проти України» установив порушення статей 7 і 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, що впливають із прогалин у законодавстві стосовно свободи зібрань, і зазначив на необхідності невідкладного реформування законодавства та адміністративної практики України для узгодження їх з вимогами законодавства та практики відповідно до вимог статей 7 та 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (пункт 95 Рішення).

Про доцільність законодавчого врегулювання питання проведення мирних зібрань зазначено у постановках Пленуму Вищого адміністративного суду України від 21 травня 2012 року № 6 та від 22 травня 2015 року № 5. Також Вищий адміністративний суд України у 2016 році звертався до Президента України, Прем'єр-міністра України, Голови Верховної Ради України та всіх народних

депутатів України з проханням невідкладно вирішити питання законодавчого врегулювання організації та проведення мирних зібрань в Україні. Незважаючи на це, спеціального закону, який регулював би суспільні відносини у сфері мирних зібрань, законодавство України на сьогодні не має.

Також суддя зазначила, що постанову від 10 грудня 2013 року ухвалено згідно з довідкою щодо вивчення та узагальнення практики застосування адміністративними судами законодавства під час розгляду та вирішення впродовж 2010-2011 років справ стосовно реалізації права на мирні зібрання (збори, мітинги, походи, демонстрації тощо), яку направлено до відома окружним адміністративним судам згідно з Постановою пленуму Вищого адміністративного суду України від 21 травня 2012 року № 6.

Білоус І.О. звернула увагу на те, що всім вказаним вище доводам надано оцінку під час перевірки Вищою кваліфікаційною комісією суддів України звернення стосовно можливих неправомірних дій судді у розгляді адміністративної справи № 819/3052/13-а. Рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 19 листопада 2015 року за результатами перевірки у відкритті дисциплінарної справи відмовлено.

Також рішенням Вищої ради юстиції від 27 вересня 2016 року №2941/0/15-16 «Про відмову у відкритті дисциплінарної справи стосовно суддів Тернопільського окружного адміністративного суду Білоус І.О., Мірінович У.А., Чепенюк О.В. та залишення без розгляду заяви Тернопільської обласної організації політичної партії «Демократичний альянс» стосовно суддів Тернопільського окружного адміністративного суду Білоус І.О., Мірінович У.А., Чепенюк О.В.» відмовлено у відкритті дисциплінарної справи стосовно зазначених суддів Тернопільського окружного адміністративного суду за відсутності ознак дисциплінарного проступку.

Колегією суддів рішення приймалося, складалося і підписувалося в нарадчій кімнаті складом суду, який розглянув справу, відповідно до вимог частини другої статті 160 Кодексу адміністративного судочинства України, чинного на момент існування спірних правовідносин. Жодного тиску під час його прийняття на колегію суддів не чинилося.

За результатами спеціального засідання, заслухавши доповідача - члена Ради, кандидата на посаду судді Білоус І.О., дослідивши інформаційну записку про кандидата, надані нею усні та письмові пояснення, інші обставини, обговорені під час засідання, у членів Комісії та Ради не залишилося обґрунтованого сумніву у відповідності Білоус І.О. критеріям, передбаченим частиною четвертою статті 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд».

Ураховуючи викладене, на підставі вимог підпункту 4.11.10 пункту 4.11 розділу IV Регламенту на голосування членів Комісії та Ради винесено таке питання: «Чи відповідає кандидат критеріям, передбаченим частиною четвертою статті 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд»?».

За результатами голосування членів Комісії та ГРМЕ рішення щодо відповідності кандидата на посаду судді Вищого антикорупційного суду Білоус І.О. критеріям, визначеним статтею 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд», набрало установлену цією статтею кількість голосів. У зв'язку з цим кандидат має бути визнаний таким, що допущений до етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досьє та проведення співбесіди» в межах конкурсу на посаду судді Вищого антикорупційного суду.

Керуючись статтями 8,9 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд», статтями 81, 93, 101 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Регламентом, Комісія та Рада

вирішили:

1. Рішення про те, що кандидат на посаду судді Вищого антикорупційного суду Білоус Інна Олександрівна відповідає критеріям, визначеним статтею 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд», набрало установлену цією статтею кількість голосів.

2. Визнати кандидата на посаду судді Вищого антикорупційного суду Білоус Інну Олександрівну такою, що допущена до етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досьє та проведення співбесіди» в межах оголошеного Комісією 02 серпня 2018 року конкурсу на посаду судді Вищого антикорупційного суду.

Головуючий

С.Ю. Козьяков

Голова

Сер Е. Хупер

Члени Комісії:

Члени ГРМЕ:

В.І. Бутенко

А. Гутаускас

А.В. Василенко

Ф. Денкер

Т.Ф. Весельська

Т. Зажечни

С.В. Гладій

М. Лазарова-Трайковська

А.О. Заріцька

Л. Харріс

А.Г. Козлов

Т.В. Лукаш

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

Ю.Г. Тітов

Т.С. Шилова

С.О. Щотка